

Univerza v Mariboru

Ekonomsko-poslovna fakulteta

SPOROČILO ZA JAVNOST

GEM Slovenija 2018: Neizkoriščen podjetniški potencial

Maribor, 20. junij 2019 – Svetovna raziskava Globalni podjetniški monitor ugotavlja, da kljub vse večji družbeni sprejetosti podjetništva ter samozaupanju posameznikov v podjetniške zmogljivosti, v letu 2018 v Sloveniji ne zaznavamo porasta zgodnje podjetniške aktivnosti, kar kaže na neizkoriščen podjetniški potencial.

V okviru mednarodnega raziskovalnega projekta **Global Entrepreneurship Monitor (GEM)** je v zbirki »Slovenski podjetniški observatorij« izšla znanstvena monografija z naslovom **Neizkoriščen podjetniški potencial: GEM Slovenija 2018**, ki jo je pripravil raziskovalni tim Inštituta za podjetništvo in management malih podjetij na Ekonomsko-poslovni fakulteti Univerze v Mariboru. Raziskovalci globalnega konzorcija so v letu 2018 obeležili že 20 let podjetniškega raziskovanja. Od leta 1999 je bilo proučenih že 2,9 milijona odraslih prebivalcev v 112 gospodarstvih sveta. Slovenija v raziskavi kontinuirano sodeluje od leta 2002.

Raziskovalni okvir GEM se osredotoča na podjetnega posameznika, ki se nameni podati v podjetništvo, na poti od zaznave podjetniške priložnosti do izvajanja podjetniške aktivnosti in njegove opustitve. Na tej poti se srečuje s številnimi dejavniki, ki so pomembni za razumevanje podjetniškega procesa, tako na družbeni kot individualni ravni.

Izubljanje podjetniškega potenciala

Sposobnost zaznavanja obetavnih poslovnih priložnosti predstavlja ključni dejavnik vključevanja v podjetništvo. V Sloveniji 42,2 % ljudi v svojem okolju zaznava obetavne poslovne priložnosti, kar je izjemno pozitiven rezultat za Slovenijo, še posebej če upoštevamo, da se je ta delež v zadnjih štirih letih kar podvojil. Kljub temu porastu je Slovenija še vedno nekoliko pod povprečjem evropskih držav. Slovenci smo se v vseh letih raziskovanja GEM vedno uvrščali visoko na lestvicah držav po deležu ljudi, ki menijo, da imajo potrebno znanje, izkušnje in sposobnosti za podjetništvo. **Prof. dr. Miroslav Rebernik**, vodja slovenskega dela raziskave, pojasnjuje: »V Sloveniji je v letu 2018 kar 17 % ljudi menilo, da imajo potrebno znanje, izkušnje in sposobnosti za podjetništvo. To nas uvršča na tretje mesto v Evropi, za Hrvaško (52,3 %) in Slovaško (53,3 %). Ugotavljamo tudi za podjetništvo vzpodbudno dejstvo, da smo po strahu pred neuspehom skoraj na repu evropske lestvice (37,4 %), manj ga občutijo le še Nizozemci (34,8 %) in Francozi (36,7 %).«

V podjetniškem procesu modela GEM predstavljajo prvo fazo potencialni podjetniki, torej posamezniki, ki menijo, da imajo dovolj znanja in podjetniških sposobnosti, da uresničijo potencialni podjem, ki prepoznavajo poslovne priložnosti ter sprejemajo tveganje in morebitni neuspeh svoje podjetniške aktivnosti. V letu 2018 jih je bilo v Sloveniji 16,3 %. Drugo fazo predstavljajo nastajajoči podjetniki, tisti, ki so dejansko že začeli izvajati aktivnosti za

Dodatne informacije:

Prof. dr. Miroslav Rebernik,
Vodja tima Global Entrepreneurship Monitor Slovenija
Ekonomsko-poslovna fakulteta
Univerza v Mariboru
Tel.: 02 22 90 254
Mail: miroslav.rebernik@um.si

Publikacija je dostopna na:

<http://ipmmp.um.si/globalni-podjetniski-monitor/gem-slovenija-monografije/>

Avtorji:

Prof. dr. Miroslav Rebernik, prof. dr. Polona Tominc,
prof. dr. Karin Širec, doc. dr. Katja Crnogaj, mag. Matej
Rus in prof. dr. Barbara Bradač Hojnik

ustanovitev podjetja ali so podjetje že ustanovili pred manj kot tremi meseci. V Sloveniji je bilo v letu 2018 takšnih 2,8 %. Tretjo fazo, nove podjetnike, predstavljajo tisti podjetniki, ki imajo podjetje več kot tri mesece in izplačujejo plače, vendar ne več kot tri leta in pol. Takšnih je bilo le še 3,6 %. Ustaljenih podjetnikov, ki uspešno vodijo podjetje več kot tri leta in pol je bilo v letu 2018 v Sloveniji 6,8 %. Prenehanje poslovanja v modelu GEM ni pojmovana kot podjetniški neuspeh, ampak se nanaša tudi na vse druge razloge, zaradi katerih je podjetnik v zadnjih dvanajstih mesecih opustil poslovanje. V Sloveniji jih je lani bilo 2,4 %.

Na neizkoriščen podjetniški potencial opozarja tudi padec zgodnje podjetniške aktivnosti žensk v celotni populaciji. Ta se je v primerjavi z letom 2017 znižala s 4,3 % na 3,8 %. Med evropskimi državami je največjo zgodnjo podjetniško aktivnost žensk v celotni populaciji izkazala Slovaška (9,0 %). **Prof. dr. Karin Širec** izpostavlja: »V Sloveniji se je v primerjavi s preteklim letom poslabšalo razmerje med spoloma, saj smo imeli v letu 2017 na vsakih 10 podjetnikov 4,6 podjetnice, v letu 2018 pa le še 4,3.«

Raziskave, ki vključujejo večje število držav, omogočajo primerjavo in ponovljivost raziskovalnih izsledkov. Ti so pomembni tako na akademski ravni, kot tudi v poslovni praksi in za nosilce ekonomske in podjetniške politike. SPIRIT Slovenija kot izvajalska agencija za področje podjetništva ter Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, kot nosilec politike razvoja podjetništva vsako leto omogočata izvedbo te raziskave. »Podjetništvo je kompleksen družbeni pojav in medsebojne odvisnosti lahko razumemo samo s poglobljenimi študijami, ki vključujejo kontinuirano pozicioniranje nacionalnega podjetniškega sistema v evropsko in globalno perspektivo. Zato so izsledki vsakoletne raziskave Globalni podjetniški monitor za nas ključno vodilo pri oblikovanju spodbudnega podjetniškega okolja in ukrepov na tem področju,« je povedala **Irena Meterc**, vodja sektorja za spodbujanje podjetništva in tehnološkega razvoja na SPIRIT Slovenija.

O Globalnem podjetniškem monitorju

Global Entrepreneurship Monitor (GEM) je največji in najbolj razvit raziskovalni program za podjetništvo na svetu. Leta 1999 sta skupaj začela Babson College in London Business School, Slovenija pa se je raziskavi priključila leta 2002. GEM je enkratni predvsem zato, ker v nasprotju z drugimi podatkovnimi bazami, ki merijo značilnosti manjših in novih podjetij, proučuje obnašanje posameznikov v procesu nastajanja in vodenja podjetja. Proučuje zgodnje faze podjetniške aktivnosti, ustaljena podjetja in dejavnike, ki vplivajo na rojevanje novih podjetij in išče odgovore na vprašanja, kako podjetna je Slovenija, kam se na področju podjetništva umeščamo v svetovnem merilu ter kako bi podjetništvo lahko pospešili.

Nosilec slovenskega dela raziskave je Inštitut za podjetništvo in management malih podjetij na Ekonomsko-poslovni fakulteti Univerze v Mariboru, ki skupaj z raziskovalci nacionalnih timov drugih držav tudi aktivno soustvarja nadaljnji razvoj vsebine in metodologije raziskave. Slovenski raziskovalni tim sestavljajo prof. dr. Miroslav Rebernik (vodja), prof. dr. Polona Tominc, doc. dr. Katja Crnogaj, prof. dr. Karin Širec, prof. dr. Barbara Bradač Hojnik in mag. Matej Rus.

Globalni sponzorji raziskave so Babson College (ZDA), Universidad Del Desarrollo (Čile), Universiti Tun Abdul Razak (Malezija) in Tecnológico de Monterrey (Mehika). Raziskavo so v letu 2018 podprli SPIRIT, Javna agencija Republike Slovenije za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo RS in delno Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS v okviru raziskovalnega programa P5-0023 ter Inštitut za podjetništvo in management malih podjetij na Ekonomsko-poslovni fakulteti Univerze v Mariboru.

Podrobni rezultati raziskave so dostopni na spletnih straneh Inštituta za podjetništvo in management malih podjetij: <http://ipmmp.um.si/> in na globalni spletni strani www.gemconsortium.org, kjer najdete tudi rezultate raziskav podjetništva v preteklih letih, podatkovne baze in številne druge informacije o svetovni raziskavi.